IN GEVEB A JOURNAL OF YIDDISH STUDIES

דער רבי ר' בעריש בעל־תּשובֿה פֿון קראָקע • The Rebbe R. Berish *Bal-tshuve* of Krakow

By Meir Bałaban, translation by Avinoam J. Stillman

In geveb: A Journal of Yiddish Studies (February 2019)

For the online version of this article:

[http://ingeveb.org/texts-and-translations/bal-tshuve-of-krakow]

דער רבי ר' בעריש בעל־תּשובֿה פֿון קראָקע

The Rebbe R. Berish *Bal-tshuve* of Krakow

Meir Bałaban
translated by Avinoam J. Stillman

Introduction: The following translation presents a February 6, 1931 newspaper article by the Polish Jewish historian Meir Bałaban concerning the curious Hasidic figure known as Berish *Bal-tshuve*.[1] While sources differ, some biographical points are clear.[2] Berish was born in 1870 to an Orthodox family, but received a liberal Neolog education.[3] As a student, Berish underwent a "conversion" to Hasidism, and was dubbed a "*Bal-tshuve*," or penitent. Berish subsequently settled in Kazimierz, Krakow's Jewish quarter, and spent the rest of his life in Torah study, prayer, charity, and severe asceticism. He was quite popular as a type of folk-*rebbe* of the streets of Kazimierz, and his community raised money to support his family after his death. The large monument

[1] Acknowledgments: I chanced upon R. Berish *Bal-tshuve's* gravestone in Krakow in the summer of 2016. His epitaph became the seed for my undergraduate thesis, completed under the guidance of Professors Clémence Boulouque and Agi Legutko at Columbia University; I thank them for their gracious support. I also thank my grandfather and teacher, Professor Menachem Schmelzer, for sharing his deep understanding of Central European Jewish history. Finally, thanks to the otherwise anonymous "*Yatziv Pitgam*," who led me to Bałaban's profile of R. Berish and several other sources. See Yatziv Pitgam, "Rebi Berishl Ba'al-Tshuve mi-Krakow ztz"l," *Yiddishe Velt Forums*, June 25, 2013, http://www.ivelt.com/forum/viewtopic.php?t=25583.

[2] Bałaban drew on an earlier account of R. Berish's life serialized by Tzvi Rumeld in the Hebrew periodical *HaTsefirah* on February 11, 14, and 15, 1927. The image of R. Berish as a "folk *rebbe*" also led the erstwhile Hasid and Yiddish socialist Menashe Unger to appropriate Bałaban's profile in his *Khasidus und Leben*, (New York, 1946). Many more details concerning Berish's life and later literary depictions thereof – including one by the German modernist author Alfred Döblin – can be found in my undergraduate thesis.

[3] Beginning in 1867 with the establishment of Austro-Hungary and Jewish emancipation, Austro-Hungarian Jewry was divided between Orthodox, Neolog, and "Status quo" religious denominations. For the classic treatment of the *teilung* of Austro-Hungarian Jewry, see Jacob Katz, *A House Divided: Orthodoxy and Schism in Nineteenth-Century Central European Jewry*. Hanover, NH: University Press of New England, 1998. The Neolog were, roughly speaking, the Hungarian variety of (German) Reform Judaism, while the Status-Quo communities refused to align with either Orthodox or Neolog factions.

erected after his death, with its effusive epitaph, still stands in the Miodowa cemetery in Krakow.

Berish passed through several figurative *gilgulim*, or transmigrations: rural shepherd, brilliant student, and urban *rebbe*. These represent several of the life paths open to Jews of his time. It may seem incongruous that a secularized Jewish student at the turn of the previous century would embrace Hasidic piety. Berish's migrations remind us that, even at times of social transformation and religious polarization, lives always traverse boundaries - although not always in ways that modernizing narratives might predict. Perhaps redemption of the past occurs only through recognition of what Gershom Scholem called the "ineluctable entanglement" of countless transmigrating souls – sometimes within the same person.[4] The literary records of Berish's *gilgulim* can help redeem underappreciated aspects of Jewish life in fin-de-siècle Central Europe.

[4] Gershom Scholem, "*Gilgul*: The Transmigration of Souls," in *On the Mystical Shape of the Godhead: Basic Concepts in the Kabbalah*. New York: Pantheon Books, 1991, 241.

The Rebbe R. Berish *Bal-tshuve* of Krakow

The Jewish Gorals in Hunsdorf. —The shepherd Berish catches birds in the mountains. —How he began to study. —He becomes, by accident, a *bal-tshuve* [penitent]. —He fasts from Sabbath to Sabbath.—All day he goes around in *tallis* and *tefillin*, collecting donations for the poor.

Among the many *rebbes*, great and small, who live in Krakow, there is also a very interesting *rebbe* called "R. Berishl *Bal-tshuve*." He is a remarkable type of person, a man with a very rich past.

Anyone who has ever been in Krakow in the Jewish neighborhood, in so-called "Kazmark," has surely noticed a hairy, small Jew, wearing *tallis* and *tefillin*, running around the shops and collecting donations with a stack of books under his arms. This is the *rebbe* R. Berishl *Bal-tshuve*.

The Krakow Jews can tell many stories about him, about his life as a student once upon a time, and about how he came to the level of being a *rebbe*. But no one knows exactly where he came from and where he lived in his younger years, because the current *Bal-tshuve* does not want to speak about that with anyone.

By coincidence, however, I succeeded in learning various details of his remarkable past, details which show how many incarnations [*gilgulim*] a person can pass through in their life.[5]

R. Berishl *Balt-shuve* was born in Hunsdorf, which lies in the Tatras, not far from Zakopane (today it is controlled by Czechoslovakia).[6]

In Hunsdorf live only Gorals, and the Jews who live there have also become, with time, slightly like Gorals . . . [7] Once, many years ago, a Jew named R. Ber Hartzblut settled himself there, and from him a Jewish settlement grew and became entangled in a Goral village. The Jews kept themselves busy by working in the fields, cutting trees in the forest, and taking beams to the sawmill. They used to dress just like the Gorals, had their own "elders," and lived well together with their Gentile neighbors.

It is even told that a young priest once came to Hunsdorf, one who could not tolerate that the Gentiles lived so peacefully with the Jews. He began to lead a battle against the Jews. The Gorals threatened the priest, [saying] that if he did not stop inciting them

[5] Bałaban is using this kabbalistic concept—which refers to the transmigration of souls, or metempsychosis—literarily, to express R. Berish's different "lives" or "lifestyles."
[6] Today's Huncovce, Slovakia.
[7] All ellipses are in the original.

against their Jewish neighbors, they would stop coming to church at all, and this actually worked. The priest stopped giving his antisemitic sermons in the church.

To one of these elders of the Jewish Gorals, R. Akiva Hartsblut, (a grandson of R' Ber Hartsblut), was born a twelfth son, Berishl. To this day the Jews from the Tatras know many wondrous tales about this child. For example, the child never cried, and then, when he was all of a year old, he secretly entered a room where a holy book [*seyfer*] was lying. When his mother came around and took the book from the child, the child began to cry out loud. His mother tried to quiet the child with all her might, but the child cried for a long time, until the book was returned to him. This was the first time he was heard to cry.

Already when he was six years old, his father sent little Berishl out together with his older brothers to graze the sheep in the mountains. He was raised like this until he was sixteen years old and was totally uncouth, just like a real Goral shepherd. His only pleasure in the winter was to race on skis around the Tatras mountains, showing his friends, the Goral shepherds, that he could jump off a mountain better than they could. In summer, on the other hand, he used to spend the whole day in the mountains and search between the small trees for the nests of songbirds. The young Gorals well respected him for his great dexterity, and they often took him with them to their Goral celebrations. That is how he got to know a young, beautiful Goral girl, Marisha, and he did not think of anything else, [and intended] only to marry her straight away. Now, for the first time, Berishl's father noticed that his son's Jewishness was very weak. He had grown up to be a real Gentile, and he could not even pray correctly, knew nothing of any yoke [of heaven], and became too friendly with beautiful Goral girls . . .

His father, R. Akiva, didn't want his son to fall away entirely from his Jewish roots. He chose to send him to learn in the Hungarian village of Tertse.[8] There, the wild, uncontrollable mountain peasant was sent off, to study with a teacher who would teach him Judaism. In Hungary the Jews were divided into three categories: Orthodox, "Status-quo" Jews, and Neolog. A bitter struggle was going on between the Orthodox and the Neolog, the freethinkers.

The village-boy Berishl had a very good head. He quickly made a name for himself with his aptitude for learning. One of the Neolog Jews noticed him and began to claim that he should become Neolog and start studying. The boy, who at that time was already drawn to knowledge, allowed himself to be convinced by that Jew. On one fine sunny day he ran away from Tertse to Budapest, where he began to study at the expense of the Neolog community there.

After two years he graduated and became a student of philosophy in Budapest University. But then, by chance, he walked through Sip Utca (Utca-Street).[9] All at once he heard a very beautiful voice emerging from a house. The student went into that house. There he encountered a *rebbe*, sitting with Hasidim, the likes of which he had never yet seen. The hearty voice which he heard was actually the voice of the *rebbe*, and

[8] Today's Tarcal, Hungary.
[9] A central street in Budapest's Jewish quarter which houses the central Neolog institutions.

the *rebbe* was R. Hertzka Ratzferter, a student of the Sanzer *rebbe*, R. Hayyim Halberstam.[10]

R. Hertzka had set as his goal to turn the coarse Hungarian Jews towards the Good. He used to travel all around Hungary, and everywhere he preached ethics [*mussar*] to the Jews. He had a great influence on them. Then, by chance, the student heard just such an ethical sermon from R. Hertzka, and the rebuke had an effect. He decided never to leave the *rebbe* and [instead] to follow him.The *rebbe* was very happy that he turned such a lost soul to repentance and strove to bring Berish close. R. Berish stayed with the *rebbe* for ten years. He studied in the *rebbe's yeshive*, and even when the *rebbe* ordered him to behave like all other Jews, he did not want to. Rather, he regularly fasted "*hafsokes*"—from one Sabbath to the next—and he continues in this behavior until the present day.

Later he went away to Krakow and received the name "R. Berishl *Bal-tshuve*."

The *Bal-tshuve* was married off to an older girl from Maidan (western Galicia). The woman had to earn a living herself while the man sat in the *kloyz*, learning and praying. [11] When a poor person would come around, begging for a donation, he would go out right away to the stores to collect money for him.

If a Jew came to him and asked him to pray on his behalf, he would immediately call together a minyen of Jews to recite psalms. He would not take any money for himself.

On Friday he went around gathering together money for "*pidyon-mashkones*" in order to redeem the collaterals which poor Jews had pawned over the course of the week.

Thus, you can encounter him going around the streets of Krakow all day, wearing *tallis* and *tefillin*, always doing good deeds. When he has a minute of time—he runs into some *kloyz* and studies his *shiurim* [classes], [in] Talmud and various kabbalistic books, which he always carries around with him.

Only late at night does he remind himself that he has a house, and brings home a hunk of wood, a herring, and a few potatoes, [so that] his wife and their two daughters can also have something to eat.

---

[10] R. Naftali Hertkza Zilberman (d. 1897) was rabbi of the Orthodox Hungarian town of Ratzfert (modern day Újfehértó). An internal Hasidic treatment of his character can be found in Naftali Zilberman, *Zichron Naftali*. ed. Shalom Segal Beilush. 3rd ed. Brooklyn, NY: C.M. Weissman, 1980. His teacher R. Hayyim Halberstam (1797-1876), of Sanz (Polish: Nowy Sacz) was known for his halachic responsa, *Divrei Hayyim*, his anti-modernism, and his controversies with other Hasidic groups. See David Assaf, *Heṣiṣ ve-nifga: anatomiyah shel maḥloqet ḥasidit* (Haifa: University of Haifa Press : Yedioth ahronoth : Chemed Books, 2012). See also Benjamin Brown, "The Two Faces of Religious Radicalism: Orthodox Zealotry and 'Holy Sinning' in Nineteenth-Century Hasidism in Hungary and Galicia," *The Journal of Religion* 93, no. 3 (2013), 357, and David Assaf, "The Bernyu of Leova Affair and the Tsanz—Sadigura Controversy: An Annotated Bibliography," *Jerusalem Studies in Jewish Thought* 23 (2011): 407–81.

[11] In the 19th century, a *kloyz* was a separate room for prayer and study, usually adjacent to the larger synagogue.

But he cannot be at home for long. Poor folks wait for him in the city, and he must himself care for them for the Sabbath.

At dawn the *rebbe* R' Berishl *Bal-tshuve* leaves his house immediately and sets out again to the Jewish houses to collect donations for honorable poor folks, saving Jewish souls from hunger.

דער רבי ר' בעריש בעל־תּשובֿה פֿון קראָקע

די ייִדישע גוראַלעס אין הונסדאָרף. – דער פֿאַסטער בעריש כאַפּט פֿייגל אין די בערג. – ווי אַזוי ער האָט אָנגעהויבן שטודירן. – ער ווערט דורך אַ צופֿאַל אַ בעל־תּשובֿה.– ער פֿאַסט משבת־לשבת. – אַ גאַנצן טאָג גייט ער אַרום אײַנגעהילט אין טלית־און־תּפֿילין קלײַבן נדבֿות פֿאַר אָרעמע־לײַט.

צווישן די פֿיל רביים און רבילעך, וואָס ווינען אין קראָקע, איז אויך פֿאַראַן אַ גאָר אינטערעסאַנטער רבי, וואָס ווערט גערופֿן "ר' בערישל בעל־תּשובֿה". עס איז אַ מערקווערדיקער טיפּ, אַ מענטש מיט אַ גאָר רײַכער פֿאַרגאַנגענהייט.

ווער עס איז אַ מאָל געווען אין קראָקע אין דער ייִדישער געגנט, אויפֿן אַזוי גערופֿענעם קוזמאַרק, האָט זיכער באַמערקט לויפֿן איבער די געוועלבער און קלײַבן נדבֿות אַ דאַר, קליין ייִדל, אײַנגעהילט אין טלית־און־תּפֿילין, מיט אַ שטויס ספֿרים אונטער די אָרעמס. דאָס איז דער רבי ר' בערישל בעל־תּשובֿה.

אַ סך מעשׂיות ווייסן די קראָקעווער ייִדן צו דערציילן וועגן אים, וועגן זײַן סטודענטיש לעבן אַ מאָל און וועגן דעם, ווי אַזוי ער איז געקומען צו דער מדרגה פֿון ווערן אַ רבי. אָבער קיינער ווייסט נישט גענוי, פֿון וואַנען ער שטאַמט און וווּ ער האָט געלעבט אין זײַנע יונגע יאָרן, ווײַל וועגן דעם וויל דער איצטיקער בעל־תּשובֿה מיט קיינעם נישט רעדן.

דורך אַ צופֿאַל איז מיר אָבער געלונגען זיך צו דערוויסן פֿאַרשיידענע פּרטים פֿון זײַן מערקווערדיקער פֿאַרגאַנגענהייט, פּרטים, וואָס ווײַזן וויפֿל גילגולים אַ מענטש קען אַדורכמאַכן אין זײַן לעבן.

געבוירן געוואָרן איז ר' בערישל בעל־תּשובֿה אין הונסדאָרף, וואָס ליגט אין די טאַטרעס, נישט ווײַט פֿון זאַקאָפּאַנע (היינט געהערט עס צו טשעכאָסלאָוואַקײַ).

אין הונסדאָרף ווינען בלויז גוראַלעס, און די ייִדן, וואָס ווינען דאָרט, זענען אויך געוואָרן מיט דער צײַט שטיקער גוראַלעס... אַ מאָל, מיט לאַנגע יאָרן צוריק, האָט זיך פֿאַרקליבן אַהין אַ ייִד, ר' בער האַרצבלוט, און פֿון אים האָט זיך פֿאַרפֿלאַנצט אַ ייִדישער ייִשובֿ, אין אָט דעם גוראַלישן דאָרף. די ייִדן האָבן זיך באַשעפֿטיקט מיט אַרבעטן אין פֿעלד, האַקן ביימער אין וואַלד און פֿירן קלעצער צום טאַרטאַק. זיי פֿלעגן גיין אָנגעטאָן פּונקט אַזוי ווי די גוראַלעס, געהאַט זייערס אַן "עלטסטן" און זיך גוט צונויפֿגעלעבט מיט די גויִשע שכנים.

עס ווערט אַפֿילו דערציילט, אַז אַ מאָל איז אָנגעקומען קיין הונסדאָרף אַ יונגער גלח, האָט ער נישט געקענט פֿאַרטראָגן, וואָס די גויים לעבן אַזוי בשלום מיט די ייִדן און ער האָט אָנגעהויבן צו פֿירן אַ קאַמף מיט די ייִדן. האָבן די גוראַלעס דעם גלח געסטראַשעט, אַז אויב ער וועט נישט אויפֿהערן זיי צו רייצן קעגן זייערע ייִדישע שכנים, וועלן זיי אויפֿהערן צו קומען אין גאַנצן אין דער קירכע אַרײַן און דאָס האָט טאַקע געווירקט. דער גלח האָט אויפֿגעהערט צו האַלטן זײַנע אַנטיסעמיטישע דרשות אין דער קירכע.

בײַ איינעם אַזאַ "עלטסטן" פֿון די ייִדישע גוראַלעס בײַ ר' עקיבֿא האַרצבלוט (אַן אייניקל פֿון ר' בער האַרצבלוט) איז געבוירן געוואָרן דער צוועלפֿטער זון, בערישל. די ייִדן פֿון די טאַטרעס ווייסן היינט צו דערציילן אַ סך וווּנדערלעכע זאַכן וועגן אָט דעם קינד. דאָס קינד האָט למשל, קיין מאָל נישט געוויינט, און ווען עס איז אַלט געווען אין גאַנצן אַ יאָר, האָט עס זיך שוין צוגעשאַרט צו אַן אָרט, וווּ עס איז געלעגן אַ ספֿר. און אַז די מוטער איז אַרײַנגעקומען און בײַם קינד צוגענומען דאָס ספֿר, האָט זיך דאָס קינד צעוויינט אויף אַ קול. די מוטער האָט געפּרוּווט אײַנשטילן דאָס

קינד מיט אַלע כּוחות, אָבער דאָס קינד האָט אַזוי לאַנג געוויינט, ביז מען האָט אים צוריקגעגעבן דאָס ספֿר. ערשט דעמאָלט האָט עס אויפֿגעהערט צו וויינען.

צו 6 יאָר האָט דער פֿאָטער שוין אַרויסגעשיקט דעם קליינעם בערישל צוזאַמען מיט זײַן עלטערן ברודער פּאַשען די שאָף אויף די בערג. ער איז אַזוי אויפֿגעצויגן געוואָרן ביז 16 יאָר און איז געווען אין גאַנצן פֿאַרגרעבט, טאַקע ווי אַן אמתער גוראַלישער פּאַסטעך. זײַן איינציק פֿאַרגעניגן איז געווען צו לויפֿן ווינטער אויף נאַרטעס איבער די טאַטרען־בערג און צו ווײַזן זײַנע חבֿרים, די גוראַלישע פּאַסטעכער, אַז ער קען בעסער אַראָפּשפּרינגען פֿון אַ באַרג ווי זיי. זומער, ווידער, פֿלעגט ער אָפּליגן גאַנצע טעג אויף די בערג און זוכן צווישן די קליינע ביימעלעך נעסטן פֿון שפּילפֿייגל. צוליב זײַן גרויס בריהשקייט, האָבן די יונגע גוראַלעס פֿון אים זייער געהאַלטן און זיי פֿלעגן אים זייער אָפֿט מיטנעמען אויף זייערע גוראַלישע שׂימחות. אַזוי אַרום האָט ער זיך באַקענט מיט דער יונגער שיינער גוראַלקע מאַרישאַ און ער האָט אַנדערש נישט געטראַכט, נאָר גלײַך מיט איר חתונה צו האָבן. ערשט איצט האָט זיך בערישלס פֿאָטער אַרומגעזען, אַז מיט זײַן זונס ייִדישקייט האַלט גאָר שמאָל, אַז ער איז אויסגעוואַקסן אַן אמתער גוי און קען צו מאָל נישט רעכט דאַוונען, ווייס נישט פֿון קיין עול און חבֿרט זיך צו שטאַרק מיט שיינע גוראַלקעס...

דער פֿאָטער זײַנער, ר' עקיבֿא, האָט נישט געוואָלט, אַז זײַנס אַ קינד זאָל אין גאַנצן אָפּפֿאַלן פֿונעם ייִדישן שטאַם. האָט ער באַשלאָסן אים צו שיקן לערנען אין דעם אונגאַרישן שטעטל טערצע.

דאָרט האָט מען דעם ווילדן הפֿקרדיקן באַרגפּאַסטעך, אָנגעדונגען צו אַ רבין, ער זאָל מיט אים לערנען ייִדישקייט.

אין אונגאַרן זענען די ייִדן געווען געטיילט אויף 3 קאַטעגאָריעס: אָרטאָדאָקסן, "סטאַטוס־קוואָ"־ייִדן און נעאָלאָגן. צווישן די אָרטאָדאָקסן און די "נעאָלאָגן", די אַפּיקורסים, איז דעמאָלט אָנגעגאַנגען אַ פֿאַרביטערטער קאַמף.

דאָס דאָרפֿסײַנגל בערישל האָט געהאַט זייער אַ גוטן קאָפּ. ער האָט זיך באַלד געמאַכט אַ שם מיט זײַנע פֿעיִקייטן אין לערנען. האָט זיך אויף אים פֿאַרקוקט אַ ייִד, איינער פֿון די "נעאָלאָגן", און האָט מיט אים אָנגעהויבן אײַנצוצעטנהן, ער זאָל ווערן אַ "נעאָלאָג" און אָנהייבן שטודירן. דאָס ייִנגל, וואָס עס האָט אים שוין דעמאָלט געהאַט געצויגן צו וויסן, האָט זיך געלאָזט צורעדן פֿון דעם ייִדן און ער איז אין אַ שיינעם העלן טאָג אַנטלאָפֿן פֿון טערצע קיין בודאַפּעשט, וווּ ער האָט אָנגעהויבן צו שטודירן אויפֿן חשבון פֿון דער דאָרטיקער נעאָלאָגישער געמיינדע.

ער האָט אין משך פֿון 2 יאָר געמאַכט מאַטורע און איז געוואָרן אַ סטודענט פֿון פֿילאָסאָפֿיע אין בודאַפּעשטער אוניווערסיטעט. נאָר צופֿעליק איז ער דאַן אַדורך די שיפּ־אוצאַ (אוצאַ־גאַס). דערהערט ער מיט אַ מאָל זייער אַ שיין קול, וואָס טראָגט זיך פֿון אַ הויז. דער סטודענט איז אַרײַן אין יענעם הויז. דאָרט האָט ער געטראָפֿן זיצן אַ רבין מיט חסידים, אַזוינס, וואָס ער האָט עס נאָך קיין מאָל נישט געהאַט געזען. דאָס האַרציקע קול, וואָס ער האָט געהערט, איז טאַקע געווען דאָס קול פֿון דעם רבין, און דער רבי איז געווען ר' הערצקע ראַצפֿערדער, אַ תּלמיד פֿונעם סאַנדזער רבין ר' חיים האַלבערשטאַם.

ר' הערצקע האָט זיך געהאַט געשטעלט פֿאַר אַ ציל די פֿאַרגרעבטע אונגאַרישע ייִדן מחזיר־למוטבֿ צו זײַן. פֿלעגט ער אַרומפֿאָרן איבער גאַנץ אונגאַרן און אומעטום זאָגן מוסר די ייִדן. געהאַט האָט ער אויף זיי אַ גאָר גרויסע השפּעה. אָט אַזאַ מוסר־דרשה פֿון ר' הערצקען האָט דאַן צופֿעליק געהערט דער סטודענט און דער מוסר האָט געהאַט אַ פּעולה. ער האָט באַשלאָסן מער נישט צו פֿאַרלאָזן דעם רבין און מיט אים כּסדר מיטצופֿאָרן. דער רבי האָט זיך זייער געפֿרייט, וואָס ער האָט מחזיר־לתּשובֿה געווען אַזאַ פֿאַרבלאָנדזשעטע נשמה און ער האָט בערישן אָנגעהויבן זייער שטאַרק מקרבֿ צו זײַן. 10 יאָר איז ר' בערישל געווען בײַם רבין, געלערנט אין דעם רבינס ישיבֿה, און ווען אַפֿילו דער רבי האָט אים געהייסן זיך פֿירן גלײַך ווי אַלע ייִדן, האָט ער נישט געוואָלט, נאָר כּסדר "געפֿאַסט הפֿסקות" פֿון איין שבת צום צווייטן און אַזוי איז ער זיך נוהג ביז צום הײַנטיקן טאָג.

שפּעטער איז ער אַוועק קיין קראָקע און באַקומען דעם צונאָמען: "ר' בערישל בעל־תּשובֿה".

מען האָט דעם בעל־תּשובֿה חתונה געמאַכט מיט אַן אַלט מיידל פֿון מײַדאַן (מערבֿ־גאַליציע). די פֿרוי מוז אַליין פֿאַרדינען אויף פּרנסה, און דער מאַן זיצט אין קלויז, לערנט און דאַוונט. קומט אַרײַן אַן אָרעמאַן בעטן אַ נדבֿה, גייט ער גלײַך אַרויס איבער די געוועלבער זאַמלען געלט פֿאַר אים.

קומט אַרײַן אַ ייִד אים בעטן, ער זאָל פֿאַר אים מתפּלל זײַן, רופֿט ער גלײַך צוזאַמען אַ מנין ייִדן און זאָגט תּהילים. קיין געלט פֿאַר זיך נעמט ער נישט.

פֿרײַטיק גייט ער אַרום צונויפֿזאַמלען געלט אויף "פּדיון־משכּנות", אויף אויסצולייזן משכּנות, וואָס אָרעמע ייִדן האָבן פֿאַרזעצט אין משך פֿון דער וואָך.

אַזוי וועט איר אים טרעפֿן גאַנצע טעג אַרומגיין איבער די קראָקעווער גאַסן אָנגעטאָן אין טלית־און־תּפֿילין, שטענדיק פֿאַרטאָן אין מיצוות. ווען ער האָט צײַט אַ מינוט – לויפֿט ער אַרײַן אין אַ קלויז און לערנט זײַנע שיעורים, גמרא און פֿאַרשיידענע קבלה־ספֿרים, וואָס ער טראָגט תּמיד מיט מיט זיך.

ערשט שפּעט בײַ נאַכט דערמאָנט ער זיך, אַז ער האָט אויך אַ שטוב און ער ברענגט אַהיים אַ שײַטל האָלץ, אַ הערינג און אַ ביסל קאַרטאָפֿליעס, דאָס ווײַב מיט די 2 טעכטער זאָלן אויך האָבן וואָס צו עסן.

אָבער לאַנג זײַן אין שטוב קען ער נישט. אין שטאָט וואַרטן דאָך אויף אים אָרעמע־לײַט, וואָס ער דאַרף זיי פֿאַרזאָרגן אויף שבת...

און דער רבי ר' בערישל בעל־תּשובֿה פֿאַרלאָזט באַלד פֿאַר טאָג זײַן שטוב און לאָזט זיך ווײַטער איבער ייִדישע הײַזער, צו קלײַבן נדבֿות פֿאַר בכּבֿודיקע אָרעמע־לײַט, ראַטעווען פֿון הונגער ייִדישע נפֿשות...